

ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ ЛІМІТУ ЗАЛИШКУ ГОТІВКИ В КАСІ У П'ЯТИКРАТНОМУ РОЗМІРІ СЕРЕДНЬОДЕННИХ ПОКАЗНИКІВ РУХУ ГОТІВКИ

ЗАПИТ

Національний банк України

ГО «Всеукраїнський бухгалтерський клуб» звертається із проханням надати роз'яснення щодо встановлення ліміту залишку готівки в касі у п'ятикратному розмірі середньоденних показників руху готівки

Суть запитання

Згідно з п. 50 Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні (далі – Положення № 148) **у розрахунку ліміту каси враховується строк здавання** установою, підприємством, небанківською фінансовою установою готівкової виручки (готівки) для її зарахування на рахунки в банках, визначений договором банківського рахунка, та не враховується готівка, унесена через платіжні пристрої, що належать небанківським фінансовим установам. Ліміт каси установи, підприємства, небанківські фінансові установи встановлюють на підставі розрахунку середньоденного надходження готівки до каси або її середньоденної видачі з каси за рішенням керівника установи,

підприємства, небанківської фінансової установи або уповноваженої ним особи.

Підпунктом 3 п. 48 Положення № 148 для установ/підприємств, розташованих у населених пунктах, де немає банків, передбачено право здавати готівкову виручку для її зарахування на рахунки в банках не рідше ніж один раз на п'ять робочих днів.

Запитання

Чи можна підприємствам, які мають строк здавання готівкової виручки в банк, передбачений підпунктом 3 п. 48 Положення № 148, визначити ліміт каси у п'ятикратному розмірі середньоденних надходжень готівки до каси або середньоденної її видачі з каси?

Аполлон ПОЗОВ,
голова Ради

ГО «Всеукраїнський бухгалтерський клуб»

ВІДПОВІДЬ

ЛИСТ Національного банку України
від 14.08.19 р. № 50-0006/42074

ГО «Всеукраїнський
бухгалтерський клуб»

Національний банк України розглянув лист Громадської організації «Всеукраїнський бухгалтерський клуб» від 30.07.19 р. № 1036/0020 ВБК щодо надання роз'яснення з питань встановлення ліміту каси підприємством та повідомляє таке.

Відповідно до пункту 48 розділу V Положення про ведення касових операцій в національній валюті в Україні (далі – Положення), затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29.12.17 р. № 148 <...>, установа/підприємство визначає і встановлює за погодженням з банком (у якому відкрито рахунок установи/підприємства, на який зараховуються кошти) строки здавання ним готівкової виручки (готівки) для її зарахування на рахунки в банках відповідно до таких вимог:

1) для установ/підприємств, розташованих у населених пунктах, де є банки – щодня [у день надходження готівкової виручки (готівки) до їх кас];

2) для підприємств, у яких час закінчення робочого дня (зміни), установлений правилами внутрішнього трудового розпорядку і графіками змінності відповідно до законодавства України, не дає змогу забезпечити здавання готівкової виручки (готівки) у день її надходження, – наступного за днем надходження готівкової виручки (готівки) до каси дня;

3) для установ/підприємств, розташованих у населених пунктах, де немає банків, – не рідше ніж один раз на п'ять робочих днів.

Згідно з пунктом 50 розділу V Положення установа, підприємство, небанківська фінансова установа на підставі цього Положення та з урахуванням особливостей роботи зобов'язані розробити та затвердити внутрішнім документом порядок розрахунку ліміту каси установи, підприємства, небанківської фінансової установи та їх відокремлених підрозділів. У розрахунку враховується строк здавання установою, підприємством, небанківською фінансовою установою готівкової виручки (готівки) для її зарахування на рахунки в банках, визначений відповідним договором банківського рахунку. Ліміт каси установи, підприємства, небанківські фінансові установи встановлюють на підставі розрахунку середньоденного надходження готівки до каси або її середньоденної видачі з каси за рішенням керівника установи, підприємства, небанківської фінансової установи або уповноваженої ним особи.

Отже, підприємства, які мають строк здавання готівкової виручки в банк, передбачений під-

пунктом 3 пункту 48 розділу V Положення, можуть визначати ліміт каси у п'ятикратному розмірі середньоденних надходжень готівки або її середньоденної видачі з каси.

Одночасно повідомляємо, що згідно з абзацом першим пункту 54 розділу V Положення готівка не вважається понадлімітною в день її надходження, якщо вона здана в сумі, що перевищує встановлений ліміт каси, до обслуговуючих банків не пізніше наступного робочого дня банку або видана для використання установою/підприємством відповідно до законодавства (без попереднього здавання її до банку і одночасного отримання з каси банку) наступного дня на потреби, пов'язані з діяльністю установи/підприємства.

**Директор Департаменту грошового обігу
Національного банку України
В. ЗАЙВЕНКО**

КОМЕНТАР РЕДАКЦІЇ

ВСТАНОВЛЮВАТИ ЛІМІТ КАСИ У 5-КРАТНОМУ РОЗМІРІ ДЛЯ ВІДПОВІДНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ МОЖНА!

За усталеною практикою суб'єкти підприємництва з населених пунктів, де немає банків, розраховуючи граничний розмір суми готівки, що може залишатися в касі в позаробочий час (далі – ліміт каси), збільшують середньоденний показник надходження (або видачі) готівки на кратний коефіцієнт (зазвичай 5, якщо здають виручку в банк раз на 5 днів). Хоча Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 29.12.17 р. № 148 (далі – Положення № 148), не дає чіткого алгоритму розрахунку, п. 50 цього Положення дозволяє самостійно визначати особливості встановлення такого ліміту. Про встановлення ліміту у п'ятикратному розмірі йшлося в «попереднику» Положення № 148 – Положенні про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 15.12.04 р. № 637.

Однак ще влітку податківці в одній із своїх консультацій (див. Індивідуальну податкову консультацію ГУ ДФС у Миколаївській області від 02.07.19 р. № 3032/ІПК/14-29-14-06-15) зазначили про неприпустимість, на їхню думку, застосування кратних коефіцієнтів (ураховуючи графік здавання готівкової виручки до банку). Вільно трактуючи Положення № 148, контролери дійшли висновку: у такому разі підприємство повинне встановити ліміт залишку готівки в касі, виходячи зі середньоденного надходження готівки до каси або її середньоденної видачі з каси; натомість підприємство має право тримати в касі готівкову виручку, яка перевищує самостійно встановлений ліміт, протягом 5 робочих днів, уключаючи день, в який уперше виникло перевищення, та 5-й робочий день включно. Докладніше про це ми писали в «БАЛАНС-АГРО», 2019, № 29, с. 8.

Для прояснення ситуації та уникнення непорозумінь із контролерами редакція «БАЛАНС-АГРО» підготувала відповідний запит до НБУ. Відповідь регулятора (лист НБУ від 14.08.19 р. № 50-0006/42074, див. вище) однозначна, та, як видно, абсолютно протилежна думці фіскального органу: **підприємства, які мають строк здавання готівкової виручки в банк, передбачений пп. 3 п. 48 Положення № 148, можуть визначати ліміт каси у п'ятикратному розмірі середньоденних надходжень готівки або її середньоденної видачі з каси.**

Вважаємо, що на цьому можна ставити крапку в зазначеному питанні. Адже саме НБУ визначає порядок ведення касових операцій підприємств та організацій (п. 6 ст. 33 Закону від 20.05.99 р. № 679-XIV «Про Національний банк України»). А ДФС проводить перевірки на предмет дотримання цього порядку.

Вікторія СТАНКЕВИЧ,
редактор напрямку «Бухгалтерський облік та оподаткування»

ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ РРО СІЛЬГОСПВИРОБНИКАМИ

ЗАПИТ

Державна фіскальна служба України

ГО «Всеукраїнський бухгалтерський клуб» звертається із проханням надати роз'яснення щодо застосування сільгоспідприємствами РРО під час реалізації продукції власного виробництва.

Для підприємств, які не належать до сфери торгівлі та громадського харчування, ст. 9 Закону від 06.07.95 р. № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265) передбачено виняток. Вони мають право проводити розрахунки за продукцію власного виробництва без РРО. У такому разі розрахунки мають здійснюватися в касах цих підприємств з оформленням прибуткових і видаткових касових ордерів та видачею відповідних квитанцій, підписаних уповноваженою особою відповідного суб'єкта господарювання (п. 1 ст. 9 Закону № 265).

На практиці трапляється, що фактичне місце розташування сільгоспідприємства не завжди збігається з його податковою адресою. Наприклад, підприємство зареєстроване за адресою в районному центрі, а фактично розташоване в одному з сіл району, де і проводить основну діяльність з вирощування та виробництва сільгосппродукції. За адресою фактичного місця розташування

здійснюється й відпуск продукції власного виробництва.

Зважаючи на вищевикладене, просимо надати відповідь на такі запитання:

- Чи потрібно сільгоспідприємству застосовувати РРО, якщо відпуск власної продукції здійснюється за фактичним місцем розташування, а готівкові розрахунки проводяться в касі за податковою адресою цього сільгоспідприємства?
- Чи потрібно застосовувати РРО, якщо сільгоспідприємство має дві обладнані каси (за податковою адресою та фактичним місцем розташування), причому відвантаження продукції власного виробництва та готівкові розрахунки здійснюються за місцем фактичного розташування підприємства, яке не збігається з податковою адресою?
- За яких умов сільгоспідприємство може не застосовувати РРО у разі, якщо власна продукція відпускається не за податковою адресою, а за місцем фактичного розташування виробництва (наприклад, цех, поле, млин тощо)?

Аполлон ПОЗОВ,
голова Ради
ГО «Всеукраїнський бухгалтерський клуб»